

НОВІ НЕМАТОДОСТІЙКІ СОРТИ КАРТОПЛІ

Мета. Створення нових сортів картоплі різних груп стиглості, столового призначення, високої продуктивності, підвищеного рівня крохмалистості та добрих смакових якостей, стійких проти золотистої цистоутворюючої нематоди, звичайного та агресивного патотипів раку, грибних і бактеріальних хвороб. **Методи.** Селекційну роботу проводили відповідно до загальноприйнятої схеми селекційного процесу. Оцінювали стійкість селекційного матеріалу проти *Globodera rostochiensis* відповідно до «Положення про порядок випробування сортів та гібридів картоплі». **Результати.** Виділено 12 кращих гібридів — Злагода, Мирослава, Княгиня, Взірець, Базалія, Опілля, Бажана, Фанатка, Авангард, Предслава, Олександрит і Роставиця, — які передані до Державного випробування в якості сортів. З 12-ти переданих сортів 11 (Злагода, Мирослава, Княгиня, Взірець, Базалія, Опілля, Авангард, Предслава, Олександрит, Фанатка, Роставиця) у 2023 р. успішно пройшли Державне сорто випробування і занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні. **Висновки.** Нові 11 сортів, занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, доцільно використовувати в якості засобу контролю шкідливості золотистої картопляної нематоди на ділянках, заражених *Globodera rostochiensis* (патотип Ro₁).

картопля; міжвидовий гібрид; селекційний матеріал; крохмалистість; редуковані цукри; смакові якості; стійкість проти хвороб і шкідників

За статистикою у більшості країн світу половину виробленої картоплі споживають в їжу, 35% — на корм худобі і близько 10% — в якості насінневого матеріалу. Україна входить у трійку країн-лідерів за споживанням картоплі на душу населення, використовуючи 136 кг/рік [1].

Нині загально визнаною є необхідність переходу землеробства

---

³О.І. БОРЗИХ,
 доктор сільськогосподарських наук

¹Б.А. ТАКТАЄВ,
 кандидат сільськогосподарських наук

²Н.В. ПИСАРЕНКО,
 кандидат сільськогосподарських наук

¹І.М. ПОДБЕРЕЗКО,

³Д.Д. СІГАРЬОВА,
 доктор біологічних наук

³Т.І. БОНДАР,
 кандидат біологічних наук

¹Інститут картоплярства НААН,
 вул. Чкалова, 22, смт Немішаєве,
 Бучанський р-н., Київська обл.,
 07853, Україна

²Поліське дослідне відділення
 Інституту картоплярства НААН,
 вул. Центральна, 4, с. Федорівка,
 Коростенський р-н, Житомирська обл.,
 11699, Україна

³Інститут захисту рослин НААН,
 вул. Васильківська, 33, м. Київ,
 03022, Україна
 e-mail: zachystroslyn@gmail.com;
 pisarenkonatalia1978@gmail.com;
 ttn.bondar@gmail.com

на екологічні засади. Необхідно застосовувати нові принципи ведення землеробства як в громадських господарствах, так і в індивідуальному секторі, що сприяли б ефективному використанню ґрунтів, охороні й поліпшенню їхньої родючості, отриманню стабільних і якісних врожаїв, стійкості агроєкосистем [2]. Вирощування сортів картоплі столового призначення, стійких проти золотистої цистоутворюючої нематоди, звичайного та агресивного патотипів раку, грибних і бактеріальних хвороб, як ніколи відповідає потребам сьогодення [3—6].

Мета досліджень — створення нових сортів картоплі різних груп стиглості, столового призначення, високої продуктивності, підвищеного рівня крохмалистос-

ті та добрих смакових якостей, стійких проти золотистої цистоутворюючої нематоди, звичайного та агресивного патотипів раку, грибних і бактеріальних хвороб.

Матеріалу і методи. В лабораторіях селекції Інституту картоплярства Національної академії аграрних наук України (ІК НААН) та Поліського відділення ІК НААН з 2005 по 2021 р. проводили цілеспрямовану селекційну роботу зі створення нових сортів картоплі. Роботу виконували відповідно до загальноприйнятої схеми селекційного процесу [7].

За гібридизації батьківські пари підбирали так, щоб один або обидва компоненти були стійкими проти картопляної нематоди та мали комплекс господарсько-цінних ознак. В якості батьківських форм використовували нематодостійкі сорти: Беллароза, Здабитак, Бонус, Білуга, Тетерів, Слов'янка, Доброчин, Крініца, Міловіца, Зелений гай, Спокуса, а також сприйнятливі сорти (що відзначаються добрими господарськими ознаками і стійкістю проти хвороб) — Сантарка, Оберіг, Скарбниця, Світанок київський, Гурман, Батя, Багряна, Червона рута, Дубравка, Тирас, Поліська ювілейна, Партнер, Поліська 96, Жеран. До селекційного процесу було залучено стійкі багатовидові гібриди: 89.715с88, 88.16/20, 76.586/16, К.3542, К.3468, 02.49/156, 98.53/29, до родо виду яких входять дикі види — *S. andigenum*, *S. vernei*, *S. acaule*, *S. commersonii*, *S. stoloniferum*, *S. spagazzinii*, *S. demissum*. Вказані гібриди в своєму генотипі мають високо експресивні домінуючі гени та комплекс полігенів, що забезпечує їм стійкість не тільки проти *Globodera rostochiensis* патотипу Ro₁, але й проти інших більш агресивних патотипів.

Оцінку стійкості селекційного матеріалу проти *G. rostochiensis* (патотип Ro₁) проводили спеціалісти лабораторії нематології Інституту захисту рослин НААН.

В Україні оцінку нематодостійкості здійснюють за вимогами «Положення про порядок випробування сортів та гібридів картоплі на стійкість до золотистої картопляної цистоутворюючої нематоди» [8].

Новостворені сорти з ознакою нематодостійкості, що реєструються на основі кращих селекційних зразків, мають характеризуватися двома найважливішими властивостями: здатністю очищати ґрунт від нематодної інвазії і здатністю на цих ґрунтах зберігати високу врожайність. Причому, обидві властивості значною мірою залежать від рівня інвазії ґрунту, у зв'язку з чим, на нашу думку, нематодостійкі сорти перед реєстрацією в Держреєстрі (або ж після) мають проходити польове випробування на трьох інвазійних фонах: низькому (менше 1000 л+я в 100 см³ ґрунту), середньому (до 5000 л+я) і високому (більше 10000 л+я) [9].

Результати та обговорення.

Отриманий селекційний матеріал вивчали за комплексом ознак в усіх розсадниках, відповідно до схеми селекційного процесу. В результаті вивчення було виділено кращі гібриди, які передано до Державного випробування в якості сортів: Злагода, Мирослава, Княгиня, Взірець, Базалія, Опілля, Бажана, Фанатка, Авангард, Предслава, Олександрит і Роставиця. З 12-ти переданих

сортів 11 успішно пройшли Державне сортовипробування і занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні. Вказані сорти відзначаються комплексом господарсько-цінних ознак та володіють здатністю очищати ґрунт від нематодної інвазії на 80–100%.

Сорт картоплі **Злагода** (*Базгряна/Bellarosa*) — середньоранньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період — 105 днів. Потенційна врожайність на 60-й день від посадки — 12 т/га, при кінцевому збиранні — 42 т/га. Відзначається високою товарністю бульб (90%). Середня маса бульби — 69–91 г. Кількість бульб в куші — 15–17 шт. Вміст крохмалю — 15,0–17,2%, сухих речовин — 24,2%, сирого протеїну — 2,2%, редукованих цукрів — 0,11%. Смакові якості добрі (6,9–7,1 бала). Бульби рожеві, овальної форми з поверхневими вічками, м'якоть біла (рис. 1). Придатний для вирощування двоврожайною культурою на півдні України. Відносно висока стійкість до посухи (7 балів). Стійкий проти звичайного патотипу раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (патотип Ro₁, знижує рівень зараження на 85,4%). Висока резистентність до іржавості бульб та мокрої бактеріальної гнилі. Середня стійкість проти фітофторозу. Польова стійкість проти вірусних хвороб. Придатний для вирощування двоврожайною культурою на півдні України. Занесений до Держав-

ного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2018 р. Рекомендується для вирощування в зонах Полісся і Лісостепу України.

Сорт **Мирослава** (*Оберіг/Bellarosa*) — середньостиглий сорт. Столового напрямку. Вегетаційний період 120 днів. Потенційна врожайність наприкінці вегетації 45 т/га. Відзначається високою товарністю бульб (92%). Середня маса бульби: 81–100 г. Кількість бульб у куші — 16–18 шт. Вміст у бульбах: крохмалю — 17,0%, сухих речовин — 24,0%, сирого протеїну 2,4%, вміст редукованих цукрів 0,1%. Смакові якості добрі (8,2 бала). Бульба рожева, овальної форми, шкірка гладенька з неглибокими вічками, м'якоть світло-жовтого кольору (рис. 2). Відзначається високою посухостійкістю (8 балів). Стійкий проти звичайного патотипу раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (патотип Ro₁, знижує рівень зараження на 95%). Відносно стійкий проти фітофторозу, ризоктоніозу, іржавої плямистості і механічних пошкоджень. Рекомендується для вирощування в зонах Полісся і Лісостепу України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2018 р.

Сорт **Княгиня** (*Слов'янка/Bellarosa*) — середньостиглий сорт. Столового напрямку. Вегетаційний період 120 днів. Потенційна урожайність наприкінці вегетації — 48 т/га. Відзначається високою товарністю бульб (90%).

Рис. 1. Сорт Злагода

Рис. 2. Сорт Мирослава

Середня маса бульби 102—108 г. Кількість бульб у кущі 14—17 шт. Вміст у бульбах: крохмалю — 14,6%, сухих речовин — 21,6%, сирого протеїну — 2,2%, редукованих цукрів — 0,12%. Смакові якості добрі (8 балів). Бульба світло-рожева, овально-видовженої форми, шкірка гладенька з неглибокими вічками, м'якоть жовтого кольору (рис. 3). Відзначається високою посухостійкістю (8 балів). Стейкий проти звичайного патотипу раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (патотип Ro₁, знижує рівень зараження на 98%). Відносно стейкий проти фітофторозу, ризоктоніозу, сухої фузаріозної і мокрої бактеріальної гнилей. Відзначається високою пластичністю, тобто придатний для вирощування на всіх типах ґрунтів. Рекоменується для вирощування в зонах Полісся і Лісостепу України. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2018 р.

Сорт **Взірець** (*Turas/Bellarosa*) — надранньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період 80—100 днів. Потенційна врожайність на 60-й день від садіння — 18—21 т/га, при кінцевому збиранні — 35—38 т/га. Товарність — 84—90%. Середня маса бульби — 63—86 г. Кількість бульб у кущі — 8—14 шт. Вміст крохмалю — 14,2—16,2%, сухих речовин — 22,2%. Дегус-

таційна оцінка — 8,2—8,6 бала. Бульба жовта, овально-округлої форми з поверхневими вічками, м'якоть світло-жовта (рис. 4). Придатний для вирощування двоврожайною культурою на півдні України. Відносно висока стейкість до посухи. Стейкий проти звичайного (1) і агресивних патотипів (13, 22, 18) раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (знижує рівень зараження на 71,4%). Висока резистентність до іржавості бульб. Середня стейкість проти фітофторозу. Польова стейкість проти вірусних хвороб. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2017 р. Рекоменується для вирощування в усіх зонах України.

Сорт **Базалія** (*K.3542/Turas*) — ранньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період 100—110 днів. Потенційна урожайність наприкінці вегетації становить 38,7—50,9 т/га. Товарність бульб — 88—98%. Середня

маса бульби — 80—109 г. Кількість бульб у кущі — 6—12 шт. Вміст у бульбах: крохмалю — 12,6—15,8%, сухих речовин — 18,4%, сирого протеїну — 2%, каротиноїдів — 0,17 мг/100 г, вітаміну С — 14,1 мг/100 г. Дегустаційна оцінка — 7,6—8,0 бала. Бульба слабко-рожева, округло-овальної форми з неглибокими забарвленими вічками, м'якоть кремова (рис. 5). Стейкий проти звичайного (1) і агресивних патотипів (11, 22, 18) раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (знижує рівень зараження на 98,9%). Висока резистентність до іржавості бульб. Середньостейкий проти фітофторозу і парші звичайної. Слабкостейкий проти стеблової нематоди і кільцевої гнилі. Резистентність до посухи на рівні 7 балів. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2019 р. Рекомендовані зони вирощування в Україні — Лісостеп і Полісся.

Сорт **Опілля** (*K 3468/Дубравка*) — ранньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період 98—108 днів. Потенційна урожайність на 60-й день від садіння — 20 т/га, при кінцевому збиранні — 37,1—45,0 т/га. Товарність бульб — 80—92%. Середня маса бульби — 90—110 г. Кількість бульб у кущі — 6—10 шт. Вміст у бульбах: крохмалю — 16,0—19,6%,

Рис. 3. Сорт Княгиня

Рис. 4. Сорт Вірець

Рис. 5. Сорт Базалія

Рис. 6. Сорт Опілля

Рис. 7. Сорт Бажана

сухих речовин — 21,0—25,4%. Смакові якості — 7,4—8,2 бала. Бульба жовта, округла, шкірка гладенька з неглибокими вічками, м'якоть світло-жовта (рис. 6). Стійкий проти звичайного (1) і агресивних патотипів (11, 18) раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (знижує рівень зараження ґрунту на 100%). Середньостійкий проти дитиленхозу й іржавості бульб.

Характеризується польовою стійкістю проти вірусних хвороб. Придатний для вирощування двоврожайною культурою на півдні України. Посухостійкий. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні з 2020 р. Рекомендовані зони вирощування в Україні — Лисостеп і Полісся.

Сорт **Бажана** (*Сантарка/Спокуса*) — середньоранньої групи стиглості. Столового призначення. Вегетаційний період 96—103 днів. Урожайність на 60-й день від садіння 6,0—9,5 т/га, наприкінці вегетації — 33,0—37,0 т/га. Товарність — 84—90%. Середня маса бульби — 67—89 г. Вміст крохмалю — 15,4—17,0%. Споживчі якості — 7,9—8,3 бала. Бульби жовті, округлі з неглибокими вічками, гніздо компактне, м'якоть біла (рис. 7). Стійкий проти звичайного (1) та двох агресивних (22, 18) патотипів раку картоплі і картопляної цистоутворюючої нематоди кар-

Рис. 8. Сорт Фанатка

топлі (знижує рівень зараження ґрунту на 64,6%). Відносно висока стійкість проти дитиленхозу. Висока резистентність до посухи. Середньостійкий проти іржавості бульб. Демонструє польову стійкість проти вірусних хвороб. Слабкостійкий проти фітофторозу і парші звичайної. Проходив Державне сорто випробування з 2019 р.

Сорт **Фанатка** (02.49/146/Поліська ювілейна) — середньоранньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період 99—106 днів. Потенційна врожайність наприкінці вегетації — 36—40 т/га. Товарність бульб — 85—95%. Середня маса бульби — 62—98 г. Кількість бульб у кущі 8—14 шт. Вміст крохмалю — 12,2—15,0%, сухих речовин — 17,9—20,4%, редуруючих цукрів — 0,41%, сирого протеїну — 2,2%, каротиноїдів — 0,09 мг/100 г, вітаміну С — 12,7 мг/100 г. Смакові якості —

8,0—8,5 бала. Бульба рожева, округла, шкірка слабко-шорстка з неглибокими вічками, м'якоть біла (рис. 8). Стійкий проти звичайного (1) та двох агресивних (11, 13) патотипів раку картоплі і картопляної цистоутворюючої нематоди картоплі (знижує рівень зараження ґрунту на 100%). Середньорезистентний до фітофторозу, чорної ніжки і стеблової нематоди. Польова стійкість проти вірусних хвороб. Висока резистентність до посухи. Сорт успішно пройшов Державне сорто випробування в 2023 р.

Сорт **Авангард** (*Зелений гай/Партнер*) — середньої групи стиглості. Потенційна урожайність наприкінці вегетації — 35,0—40,8 т/га. Товарність бульб — 84—96%. Вміст у бульбах: крохмалю — 13,6—15,8%, сухих речовин — 21,9%, сирого протеїну — 2,4%, каротиноїдів — 0,35 мг/100 г, вітаміну С — 14,1 мг/100 г. Смакові якості — 7,0—8,2 бала. Бульба жовта, округла, шкірка сітчаста з поверхневими вічками, м'якоть світло-жовта (рис. 9). Стійкий проти звичайного (1) та двох агресивних (22, 18) патотипів раку картоплі і картопляної цистоутворюючої нематоди картоплі (знижує рівень зараження ґрунту на 86,2%). Висока резистентність до парші звичайної, дитиленхозу, відносна проти іржавості бульб,

Рис. 9. Сорт Авангард

Рис. 10. Сорт Предслава

середня проти фітофторозу бульб і бадилля. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2019 р. Рекомендовані зони вирощування в Україні — Лісостеп і Полісся.

Сорт **Предслава** (Здабиток/Жеран) — середньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період 119—125 днів. Потенційна урожайність наприкінці вегетації 38,0—45,4 т/га. Товарність бульб — 80—88%. Вміст у бульбах: крохмалю — 16,5—18,0%, сухих речовин — 23,7%. Смакові якості — 7,5—8,0 бала. Бульба жовта, округла, шкірка гладенька з неглибокими вічками, м'якоть біла (рис. 10). Стійкий проти звичайного (1) та двох агресивних (11, 18) патотипів раку картоплі і картопляної цистоутворюючої нематоди картоплі (знижує рівень зараження ґрунту на 100%). Висока резистентність до іржавості бульб. Відносно висока стійкість проти фітофторозу. Середньорезистентний до кільцевої гнилі і стеблової нематоди. Стійкий проти посухи. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2017 р. Рекомендована

зона вирощування в Україні — Лісостеп.

Сорт **Олександрит** (98.53/29/Поліська 96) — середньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період 122—125 днів. Потенційна урожайність наприкінці вегетації 25,5—30,5 т/га. Товарність бульб: 78—86%. Вміст у бульбах: крохмалю — 19,4—20,1%, сухих речовин — 26,3%, сирого протеїну — 2,7%, каротиноїдів — 0,14 мг/100 г, вітаміну С — 13,8 мг/100 г. Смакові якості — 8,6—9,0 бала. Бульба

червона, округла, шкірка слабо сітчаста з неглибокими вічками, м'якоть біла (рис. 11). Стійкий проти звичайного (1), двох агресивних патотипів (11, 13) раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (знижує рівень зараження на 89,5%). Висока резистентність до іржавості бульб. Стійкий проти фітофторозу, парші звичайної, стеблової нематоди і кільцевої гнилі. Низька резистентність до посухи. Занесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, з 2019 р. Рекомендована зона вирощування в Україні — Полісся.

Рис. 11. Сорт Олександрит

Сорт **Роставиця** (Гурман/Bellarosa) — середньої групи стиглості. Столового напрямку. Вегетаційний період 118—120 днів. Урожайність на 80-й день від садіння — 18,6 т/га; при кінцевому збиранні — 35,0—38,0 т/га. Товарність бульб — 91—93%. Середня маса бульби — 71—102 г. Вміст: крохмалю — 13,4—16,5%, сухих речовин — 19,0—22,2%, редукуючих цукрів — 0,43%, сирого протеїну — 2,5%, каротиноїдів — 0,36 мг/100 г, вітаміну С — 13,2 мг/100 г. Смакові якості — 8,5—9,0 бала. Бульба червона, овальна,

поверхнева шкірка гладенька, вічка мілкі, м'якоть світло-жовта (рис. 12). Стійкий проти звичайного (1) патотипу раку картоплі та картопляної цистоутворюючої нематоди (знижує рівень зараження на 79%). Стійкий до посухи. Висока стійкість проти парші звичайної. Середньостійкий проти: фітофторозу, альтернаріозу, фузаріозної гнилі, стеблової нематоди. Польова стійкість проти вірусних хвороб. Сорт успішно пройшов Державне сортовипробування в 2023 р.

Рис. 12. Сорт Роста́вця

Наведені вище сорти доцільно використовувати в якості засобу контролю шкідливості золотистої картопляної нематоди на ділянках, заражених інвазією *Globodera rostochiensis* (Ro₁), оскільки вони мають урожайність на 20–25 т/га більше, ніж сприйнятливі, і здатні очищати ґрунт від інвазії на 80–100%.

ВИСНОВКИ

Методом міжвидової гібридизації, з використанням нематодостійких сортів, створено 12 нових сортів картоплі, 11 з яких (Злагода, Мирослава, Княгиня, Взірець, Базалія, Опілля, Авангард, Предслава, Олександрит, Фанатка, Роста́вця) занесено до Державного реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні. Ці сорти доцільно використовувати в якості засобу контролю шкідливості золотистої картопляної нематоди на ділянках, заражених *Globodera rostochiensis* (патотип Ro₁).

Фінансування: Дослідження проводили в рамках: ПНД 17

«Науково-методичне та аналітичне забезпечення інноваційної моделі розвитку галузі картоплярства» («Картоплярство»), ДР № 0114U002329; ПНД 21 «Створення сортів картоплі різного напрямку використання» («Картоплярство»), ДР № 0121U108706.

Конфлікт інтересів: автори декларують про відсутність конфлікту інтересів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колтунов В.А., Данілюк Т.В., Бородай В.В. Проблеми виробництва екологічно чистої картоплі. Картоплярство : міжвід. темат. наук. зб. ІК НААН. 2019. Вип. 44. С. 127–143.
2. Матвійчук Н.Г., Матвійчук Б.В., Ковальов В.Б. Біологізація вирощування картоплі в короткочастотній сівозміні Полісся. Збірник праць учасників міжнародної науково-практичної конференції «Органічне виробництво і продовольча безпека» (27–28 травня 2021 року), м. Житомир, 2021. С. 312–320. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/34452/1/Matvijchuk.pdf>
3. Peng Y., Li S.J., Yan J. et al. Research Progress on Phytopathogenic Fungi and Their Role as Biocontrol Agents. *Frontiers in Microbiology*. 2021. Vol. 12. Art:670135. doi:10.3389/fmicb.2021.670135
4. El-Baky N.A., Amara A.A.A.F. Recent Approaches towards Control of Fungal Diseases in Plants: An Updated Review. *J. Fungi* 2021. Vol. 7, P. 900. <https://doi.org/10.3390/jof7110900>
5. Пилипенко Л.А. Нематодостійкі сорти картоплі в системі протинематодних заходів: перспективи та проблеми. Захист і карантин рослин. 2002. Вип. 48. С. 104–113.
6. Lahlali R., Ezrari S., Radouane N. et al. Biological Control of Plant Pathogens: A Global Perspective. *Microorganisms*. 2022, Vol. 10, P. 596. <https://doi.org/10.3390/microorganisms10030596>
7. Бондарчук А.А., Колтунов В.А., Олійник Т.М. та ін. Картоплярство: Методика дослідної справи ; за ред. А.А. Бондарчука, В.А. Колтунова. Вінниця: ТОВ «Твори», 2019. 652 с.
8. Трибель С.О., Пилипенко Л.А., Бондарчук А.А., та ін. Методологія оцінювання сорторозрізків картоплі на стійкість проти основних шкідників і збудників хвороб ; за ред. С.О. Трибеля, А.А. Бондарчука. Київ: Аграрна наука. 2013. 264 с.
9. Сігарьова Д.Д., Пилипенко Л.А., Осипчук А.А., Тактаєв Б.А. Оцінка селекційного матеріалу на стійкість до картопляної нематоди (*Globodera rostochiensis* Woll.). Аграрний вісник Причорномор'я: зб. наук. пр. Біологічні і с.-г. науки. 1999. № 3 (6). Ч. II: Агрономія. С. 236–238.

³Borzykh O.,
ORCID: 0000-0002-9802-5622

¹Taktaev B.,
ORCID: 0000-0002-6268-9451

²Pisarenko N.,
ORCID: 0000-0001-6299-2170

¹Podberezko I.,
ORCID: 0000-0002-4975-2989

³Sigaryova D.,
ORCID: 0000-0002-5796-9811

³Bondar T.,
ORCID: 0000-0002-4330-7227

¹Institute of Potato Growing of NAAS,
22, Chkalova str., village Nemishaeve,
Buchansky district, Kyiv region,
07853, Ukraine

²Polyske Research Department of the
Institute of Potato Growing of the NAAS,
4, Tsentralna str., p. Fedorivka,
Korostensky District, Zhytomyr Region,
11699, Ukraine

³Institute of Plant Protection of NAAS,
33, Vasylykivska str., Kyiv,
03022, Ukraine
e-mail: zachystrylyn@gmail.com;
pisarenkonatalia1978@gmail.com;
ttn.bondar@gmail.com

New nematode-resistant potato varieties

Goal. Creation of new varieties of potatoes of different groups of ripeness, table use, high productivity, increased level of starch and good taste qualities, resistant to the golden cyst-forming nematode, common and aggressive pathotypes of cancer, fungal and bacterial diseases. **Methods.** Selection work was carried out in accordance with the generally accepted scheme of the selection process. The resistance of breeding material against *Globodera rostochiensis* was evaluated in accordance with the «Regulations on the Procedure for Testing Potato Varieties and Hybrids». **Results.** The 12 best hybrids — Zlagoda, Myroslava, Knyaginya, Vzyrets, Bazaliya, Opillya, Bazhana, Fanatka, Avangard, Predslava, Olexsandrite and Rostavitsa — were selected and submitted to the State Trial as varieties. Of the 12 transferred varieties, 11 (Zlagoda, Myroslava, Knyaginya, Vzyrets, Bazaliya, Opillya, Avangard, Predslava, Olexsandrit, Fanatka, Rostavitsa) successfully passed the State variety test in 2023 and were entered into the State Register of plant varieties suitable for distribution in Ukraine. **Conclusions.** The new 11 varieties included in the State Register of plant varieties suitable for distribution in Ukraine are advisable to use as a means of controlling the harmfulness of the golden potato nematode in areas infected with *Globodera rostochiensis* (pathotype Ro₁).

potato; interspecies hybrid; selection material; starchiness; reduced sugars; taste qualities; resistance against diseases and pests

Надійшла до редакції: 19.10.2023

Прийнята до друку: 23.10.2023

Надруковано й опубліковано онлайн:
грудень 2023